

B.K. 1955 – Teatraĵo – unua premio
Marjorie Boulton – Britio

ĈE L'AKVO DE FORGESO

Poezia Dramo

Por Karola Rossetti kaj Ljuba Lapenna

PERSONOJ:

LA GARDISTOJ DE LETEO

EŬRIDIKO

ORFEO

Hadeso. Senkolora mondo. Malvarma, blueta Iumo, Sur la fono ni vidas nigrajn, senfoliajn arbojn, kiuj ne moviĝas. Maldekstre, la du Gardistoj de Leteo sidas sur digeto kovrita per preskaŭ nigra herbo. Ĉe la piedoj de la unua staras nigra pokalo. La Gardistoj de Leteo estas nigre vestitaj en longaj grekstilaj roboj, kun manteloj, kaj ili portas nigrajn okulmaskojn. Ili parolu kaj gestu kiel eble plej maŝinece, sensekse kaj nehome.

Gardistoj de Leteo:

Ni estas neo.
Ni estas seno,
jen malkreo,
jen reveno.
Ni estas seno,
ni estas neo, jen la sereno
de Leteo.

Rivero fluas
en Hadeso
en nigra kreso
sed ne bruas.
Ni estas neo,
jen maljeso,
jen forgeso,
jen Leteo.

Ni estas Neo,
finfina Fino,
jen malgeo
por vir' kaj ino;
jen Leteo,
jen forgeso;
ni estas neo
kaj regreso.

(Angora kriego de virino aŭdiĝas.)

Dua Gardisto:

Nova animo venas, laŭ fatalo.

Unua Gardisto:

Mi pretas; preta staras la pokalo.
Venu l'animo fremda.

Dua Gardisto:

Ne – kontraŭe!
Mi konas ĝin. Mi vidis ĝin antaŭe.

Unua Gardisto:

Antaŭe? – Kiel?

Dua Gardisto:

Venas Eŭridiko;
la edzo ŝin aĉetis per muziko;
eksmorta, ŝi transiris Stiksan bordon,
renversis faton kaj la kosman ordon,
forĝesis la forĝeson de Leteo,
savita per la kanto de Orfeo.

(EŬRIDIKO envenas dekstre. Ŝi aspektas preskaŭ normale homa. Ŝi portas grekan virinan robon, palroz koloran; ora rubando ligas ŝian hararon. Ŝi tenas floron en la mano. (Sovaĝa rozo tre taŭgas, sed iu ajn bela sovaĝa floro sufiĉas.) Kiam ŝi aperas, la sceno iom heliĝas. EŬRIDIKO senespere kaj fikse rigardas dekstren, dum la GARDISTOJ parolas.)

Unua Gardisto:

Sed la muziko ne tre longe fortis.
Eksmorta, ŝi revenas; ŝi remortis.

Dua Gardisto:

Kontraŭ la radturniĝo de la Fato
potencas nek muziko nek Amato.
Ĉio okazas, kio plej konvenas.
Ŝi iris; jes; sed vidu, ŝi revenas.

Unua Gardisto:

La nigra reĝ' eltrovis la kondiĉon,
kiu detruos tian rab-feliĉon.
Tion atendis mi. L'amanto ardis,
kontraŭ kondiĉo, frue ŝin rigardis,
ŝin perdis.

Dua Gardisto:

Dua morto tuj ŝin frapis.
Bone.

Unua Gardisto:

Neniam vere ŝi eskapis.

(EŬRIDIKO finfine ĉesas rigardi dekstren; ŝi ekrigardas la GARDISTOJN kaj parolas plorante.)

Eŭridiko: Revidi lin, remorti - ho angoro!
Nenio restas, krom la tera floro,
kiun mi plukis kiel memorilon,
kiam mi perdis la vivantan brilon
de l' tero ĉe la limo de l' infero.
Orfeo! Ho karega! ho mizero!

Unua Gardisto:
Jen fino de la kontraŭlega rabo!

Eŭridiko (tre ameme, sed angore):
Orfeo! Ho, senpacienca knabo!
Ho kara, kara, kara mia edzo!
Ho, kara eĉ en fuŝo kaj stulteco!
Ho, kara! - Kiel inoj rajtas plendi?
Viroj ne tre kapablas por atendi.
Ho, kara! vi ne povis. Mi komprenas,

Unua Gardisto (moke):
Saluton, Eŭridiko. Vi revenas.

Eŭridiko: Jes.

Unua Gardisto:
Kaj vi ne plu kisos, ne plu kveros.

(Paŭzeto. La mokemo de la GARDISTO kvazaŭ stimulas EŬRIDIKON al defio. Ŝi videble penas regi sin.)

Eŭridiko: Tamen, mi ne ankoraŭ senesperos. (*Ŝi sidiĝas.*)

Unua Gardisto:
Vi du ne povis venki vian sorton.

Eŭridiko: Ankaŭ Orfeo iam trafos morton.

Dua Gardisto:
Nepre. Kaj jen la fino de l' rakonto.

Eŭridiko: Ne. Se Orfeo estas ja mortonto,
kiel li estas, sur la certa vojo
mi lin atentos, en humila ĝojo.
Virinoj pli kapablas por atendi.
Mi paciencos. Devos li descendi.

(La GARDISTOJ DE LETEO ridaĉas ne home kaj metale.)

Eŭridiko: Ni vivas aŭ malvivas laŭ fatalo.
Vivo, malvivo, estas nur detalo.

Nun mi akceptas; ni ekzistu sune,
lune, senlume; sed ni restu kune.

Unua Gardisto:
Vi miskomprenas.

Dua Gardisto:
Ne naive stultu.

Unua Gardisto:
Leĝoj vin ligas, ino.

Dua Gardisto:
Jes, aŭskultu.

Unua Gardisto:
Vi volis venki faton, malhumile.

Dua Gardisto:
Vi lin revidos, jes; sed senutile.

Unua Gardisto:
Kiel vi amos lin sen viva karno?

Eŭridiko: Spiritoj eble amos dum eterne.
Surtere, eĉ, nin ligis mensa ligo
malpli kaprica ol la korp-instigo.

Unua Gardisto:
Vi estas morta nun, ne plu edzino.

Dua Gardisto:
Sciu: jen punkto! jen la fina fino!

Eŭridiko: Li mortos; do, li venos; kaj mi sidos
ĉi tie, ĝis Orfeon mi revidos.

Unua Gardisto:
Sed, dum li ne ĉeestas, ĉu vi ne
sentas doloron akran?

Eŭridiko: Ve, ho ve!
Tamen, suferos mi en pacienco:
li venos, mia sola rekompenco.

Unua Gardisto:
Pa! Inoj mortaj, same kiel vivaj,
ŝajnas ankoraŭ blindaj kaj naivaj,
rifuzas eĉ gustumi l' akran veron,
pacigan kaj majestan senesperon.
Viaj doloroj estas nur la vanaj

esperoj, la turmentoj plej tiranaj
de l' homa viv': alfrontu la realon;
ne plu suferu: prenu la pokalon.

(Li prezentas al EŬRIDIKO la nigran pokalon.)

Trinku denove el eterna Neo;
senesperigu; trinku el Leteo.
Tero kaj via tera amo foros,
kaj via kor' neniam plu doloros.

(EŬRIDIKO etendas la manon por preni la pokalon, sed vidas la floron, kiun ŝi ankoraŭ tenas.)

Eŭridiko: Mi pensis pri perfido, eta floro;
Ne! en mizero sanktu la memoro!

(Ŝi rifuzas la pokalon.)

Dua Gardisto:

Trinku; forgesu; tio vin konsolos.

Eŭridiko: Se mi ne volas?

Unua Gardisto:

Vi tre baldaŭ volos!

Eŭridiko: Forgesi ĉiun elokventan tuŝon
de liaj manoj? - lian dolĉan buŝon?
la brakopremon, kiu tiel ravas? -

Unua Gardisto:

Kisojn en nia lando ni ne havas.
Forgesu, aŭ, spirito jam sensenta,
vi vagos en deziro plej turmenta.

Eŭridiko: Mi, memorante korpan dialogon,
por amo trovos ilon kaj apogon.
La karnaj korpoj estas nur pronomoj,
klarigas la rilaton de la homoj,
simbolas ilin, helpas por distingo;
nun ni parolos per alia lingvo.
Mi devos suferadi, ĝis li venos;
mi lin memoras, ĝis revido benos.

Dua Gardisto:

Forgesu! Aŭ memoru, sed por puno
larmu eterne en senĉesa nuno.

Eŭridiko: Ah, jam mi torturiĝas pro la diso!

Unua Gardisto:

Forgesu! Trinku!

Eŭridiko: Ah, la lasta kiso!
La lasta sveno post la serpentmordo!
Engluta nigro de l' infero-pordo!
- Tamen, li venis serĉi min; kaj li
denove venos.

Unua Gardisto:

Kava iluzi'!
Li venos; jes; kaj trinkos; kaj forgesos
tuj; eĉ se vian amon vi konfesos,
li ne komprenos plu. La iluzio
forflugos - ĉia vana tera scio.
Komprenu, ke li ne plu estos viro;
vi por eterne daŭros en sopiro
al ombro, daŭros en dezir' turmenta
por io nigra, surda kaj silenta.

Eŭridiko: Ne ... ne ... sed jes, vi konas ĉion, vere
parolas ... forgesite, senespere
vivi ... ne plaĉi plu al li ... ho ve!
Ne esti mi ... ne koni lin...

*(Ŝi kovras la vizaĝon per la manoj kaj silentas dum momento. Poste ŝi stariĝas kun
defia digno.)*

Sed ne!
Ne! vi, en via senkolora samo,
kion vi scias pri la homa amo?
Amo ne estas kiso kaj kareso,
ĝi estas la tuthoma vivojeso,
per tuta korpo kaj per ĉiu senso,
per tuta koro kaj per tuta menso,
aliformanto de la viv', plenumo
kaj pelo, la aero kaj la lumo,
oftega kiel akvo; kaj pli kara
ol diamanto, aŭ rubeno rara;
ĝi min fortigis, hardis per doloro;
per ĝi mi kredas al la viv-valor.
Jen: mi ankoraŭ amas; do, sen timo
amo validas preter vivo-limo!
Ni ambaŭ vivis lian vivon, mian,
vivi du vivojn, tiel kreis trian;
ni kvazaŭ du riveroj en la maro
ekzistis en sin perdo, estas paro;
en ambaŭ restas rezistivaj memoj;
en am' troviĝas fuŝoj kaj dilemoj.
Jes; ni suferis; ni eraris; sed
duope, en rezisto aŭ en ced';
en la duop' ankoraŭ mi duonos;

se volos li forgesi, mi pardonos,
ĉar mi komprenos, li suferas same
kiel l' edzin', dise kaj ĉiam ame
sed amo restos mia vivocelo;
se mi ne vivas, tamen en fidelo
mi daŭru!

Unua Gardisto:

Tamen, nun vi estas morta.
Sen am' Hadeso estos tre komforta.

(Li denove proponis la pokalon. EŬRIDIKO turnas la dorson al li, rifuzante.)

Forgesu vian edzon!

Eŭridiko: Ne!

Dua Gardisto:

Obeu!

(La UNUA GARDISTO penas perforte trinkigi ŝin.)

Unua Gardisto:

Ne amu plu!

Eŭridiko: Orfeon mi ne neu!

(Ŝi baraktas kaj forkuras, sed faligas sian floron.)

Dua Gardisto:

Ŝi trinkos! Sed atentu, ĉar nun iu
nova alvenas.

Unua Gardisto:

Mi operaciu!

(ORFEO envenas, kurante, ploregante. Li portas nigran tunikon, sed helverda mantelo preskaŭ kovras ĝin.)

Orfeo: Leteo, ho Leteo! Ho, forgeso!
Forgesu mi pri ĉiu malsukceso,
pri sopirado, amo senespera,
perdo kaj propra morto plej mizera,
pri l' homoj, kiuj min en sang' disŝiris,
pri ĉio kion iam mi deziris!
Ĉar ĉio estas tro! Ho, Eŭridiko!

(Pro la krio, EŬRIDIKO revenas, sed heziteme.)

Mia malforto, stulto, am-paniko,
vidvigis min denove! Nigra ondo,

min forgesigu pri l' angora mondo!

*(La UNUA GARDISTO prezentas al ORFEO la pokalon. Li tuj trinkas avida;
EŬRIDIKO krias kaj etendas la manojn al li; li redonas la pokalon; la mantelo forfalas,
kaj li restas nigre vestita.)*

Eŭridiko: Orfeo! Oj, mi venis tro malfrue!

(Li tute ne aŭdas ŝin.)

Unua Gardisto:

Li daŭros nun sename kaj vakue.

*(ORFEO fermas la okulojn, tremas, ŝanceliĝas, sed poste rektigas sin. Nun li estas
perfekte kaj senvive trankvila.)*

Orfeo: Subite mi vertiĝis en la spaco.
Nun venas vasta, infinita paco.
Ho ripoziga nigro!

(Li vidas la floron faligitan de EŬRIDIKO kaj prenas ĝin.)

Kolorero!
- Kio ĝi estas?

Unua Gardisto:

Floro de la Tero.

Orfeo: Mi ne komprenas vin.

Eŭridiko: Oj!

Orfeo: De la Tero?

Mi ne komprenas. *(Faligas la floron denove.)*

Eŭridiko: Plena senespero!

Orfeo: Ne gravas.

(EŬRIDIKO alproksimiĝas kaj denove etendas la brakojn al li, sed li neniel reagis.)

Eŭridiko: Mia edzo! Min rekonu!

(La GARDISTOJ ridaĉas.)

Dua Gardisto:

Do, ĉu li amas?

Eŭridiko: Ho, mi trinkos! Donu!

Unua Gardisto:

Finfine vi komprenas, kaj sagaca

iĝas! Do, trinku! Estu plene paca!

(Li prezentas la pokalon. EŬRIDIKO prenas ĝin, sed ŝia mano tiel tremas, ke ŝi elverŝas kelkajn gutojn sur la faligitan floron. Ŝi kriegas, faligas la pokalon kaj genuas por rigardi la floron, kiu estas nigriĝinta.)

Eŭridiko: La floro ... mi ĝin plukis en la lumo
nigra ... velkinta ... morta sen parfumo ...
Ha, via paco kaj rezigna neo
estas la pac' de putro kaj perejo!
Ho lasta memorilo! Ho pocio
damna, la fino de la emocio! *(Stariĝas.)*
Mi ĝin rifuzas, kaj mi sekvos lin,
serveme, nekonate, kun obstin'
por ĉiam; mia kara min bezonos
eble, finfine ... se li min ne konos.
Li min ne amos plu; sed mi lin vidos;
eble mi helpos lin, konsolos, gvidos
iel; mi vagos en eterna tristo,
sed mia amo estas la ekzisto
por mi, kaj mi kolora kaj reala
restos, eterne ama kaj lojala;
mi amos lin laŭ eblo, en infero,
kiel mi amis sur la suna tero.

(ORFEO vagas sur la scenejo kun klinita kapo. La UNUA GARDISTO reprenas la pokalon, plenigas ĝin en la rivero post la digo, kaj denove prezentas ĝin.)

Unua Gardisto:
Virino, jen la akvo de forges'.
Ĉu do vi volas vin torturi?

Eŭridiko (triumfe):
Jes,
La nuna sorto estas ja terura –
senama, vi ne scias! - ja tortura –
tamen, torturoj kun Orfeo pli
plaĉas, ol paco kaj ripoz' sen li.

(La GARDISTOJ ridaĉas kaj residiĝas.)

Orfeo: Mi ne komprenas ion ajn. Mi venas
ien ... el ie ... sed mi ne komprenas.

(EŬRIDIKO sin metas antaŭ lin, tiel ke li ne povas ne vidi ŝin.)

Eŭridiko: Dio al vi min sendis, por protekto.

(ORFEO longe kaj fikse rigardas ŝin; li ne rekonas ŝin, sed li ekamas ŝin.)

Orfeo: Benata estu Di', pro la elekto!

(La metala rido de la GARDISTOJ tuj ĉesas.)

Benata estu Dio, kiu benas.
Mi ĵus naskiĝis ... kaj mi ne komprenas
la vivon ... kion diri? ... stranga sorto!
Ĉu mi vin serĉis ... dum la tuta morto?

Eŭridiko: Jes.

Orfeo: Kaj post ia longa iluzio
mi trovas vin?

Eŭridiko: Jes.

Orfeo: Dankon do al Dio!
Vi restos, ĉu? Ne estas iluzia?

Eŭridiko: Jes, dum eterno mi restados via.

Dua Gardisto:
Ho abomena diro, aĉa vido!

Unua Gardisto:
Malvenko! Ho osceno ⁽¹⁾ ho perfido!

(La GARDISTOJ sin ĵetas teren sur la digo kaj kovras sin per la nigraj manteloj. Ili similas al limakoj.)

Eŭridiko: Venu. Ni plukos asfodelo-garbojn,
rigardos la trankvilajn nigrajn arbojn,
promenos en la kampoj de l' infero
sen timo de disiĝo aŭ sufero,
ĉar morto jam okazis. Ĝi sufiĉas.
Kunaj por ĉiam nun, ni ekfeliĉas
finfine. Jen la nigra mortopovo
nun mortas mem post ĝia lasta provo.

Orfeo: Mia perfekta, dolĉa kunulino,
vi ŝajnas kvazaŭ bela halucino,
kiun mi ĉasis, kiu en realo
aperas nun, vivanta idealo.
Mirinda renkontiĝo! Estu danko
al Dio! - Sed ĉu vi min amas, ankaŭ?

Eŭridiko: Ek de l' unua vid' mi amis, kara.

Orfeo: Eltrovitino! Kara, senkompara!
Vivu la morto! ĉar, sen preĝo peta,
mi trovis vin, kaj tuj vi estis preta
kvazaŭ vi min atendus! Mia bela,

ĉu dum eterno estos vi fidela?

Eŭridiko: Jes, en futuro kaj en pasinteco,
mi nunas nun kun vi, ho kara edzo.

Kurtenfalo.

(1) obsceno: pudor-indignigo.